

Checkovskaya O.L.,

Taras Shevchenko state university of Pridnestrovie, Tiraspol

THE PRINCIPLES OF INTEGRATED LESSONS OF THE RUSSIAN AND THE ENGLISH LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOL

The article highlights the principles of integrated lessons of the Russian and the English languages. The author gives as an example of an integrated lesson organizing for primary school pupils. The importance of communicative-purpose prescriptions to the text as the main unit of studying at the integrated lessons is pointed out.

Key words: *integrated lesson, competence, text, communicative-purpose prescriptions.*

УДК 811.161.3

Терещенко С.І., аспірант

Інститут мовознавства імені О. О. Потебні НАН України, Київ

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ В КАЗКАХ ВОЛОДИМИРА КОРОТКЕВИЧА: СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ВІДОБРАЖЕННЯ В СУЧАСНІЙ БІЛОРУСЬКІЙ ФРАЗЕОГРАФІЇ

У статті розглянуто найчастотніші фразеологічні одиниці в казках класика білоруської літератури другої половини ХХ ст. Володимира Короткевича крізь призму їхньої семантико-стилістичної характеристики. Виявлено, що в найповніших фразеографічних кодексах сучасної білоруської літературної мови не описана певна кількість фразеологізмів, що засвідчені у творчості цього письменника. Існують усі підстави для введення низки проаналізованих зворотів до фраземної норми сучасної білоруської літературної мови.

Ключові слова: *фразеологічна одиниця, фразеологія білоруської мови, сучасна білоруська літературна мова, Володимир Короткевич, фразеографічний кодекс.*

Володимир Короткевич (1930–1984), класик білоруської літератури, широко відомий своїми творами в найрізноманітніших жанрах. Важко знайти яскравішу постать у білоруській літературі другої половини ХХ ст. Поет, автор численних повістей, оповідань, романів, В. Короткевич також писав казки. Деякі з них екранізовано за допомогою засобів анімації. Наприклад мультфільм “Кому чорт діток колише” (біл. “Каму чорт дзетак калыша”) (1992) створено на основі казки В. Короткевича “Чортаў скарб”. Мультфільм “Дід” (біл. “Дзед”) (2009), як зазначено в титрах, засновано на мотивах народних казок, однак, сюжет має спільні риси з казкою В. Короткевича “Немічний батько” (“Нямоглы бацька”). Письменник справді використовував сюжети народних казок, що робило його власну казкову прозу наближеною до білоруської фольклорної традиції.

Особливу увагу В. Короткевич приділяв питанню національної свідомості. Це можна продемонструвати й на прикладі його казок, що були спрямовані на виховання почуття

© Терещенко С.І., 2017

людяності та любові до батьківщини. У “Казці про Петра-розбійника” (біл. “Казка пра Пятра-разбойніка”) підкреслено думку, що колишній жадливий розбійник та вбивця здобув прощення навіть не за свої пізніші добрі справи, якими намагався спокутувати провину, а лише за знищення того, хто знущався з пам’яті матері та зі своєї рідної землі. В. Короткевич оформлює казки в стилі легенд, тяжіє до оповідної манери, яка нагадує його історичну прозу.

Проте, незважаючи на широку популярність, творчість В. Короткевича досі досліджували переважно літературознавці. Мову його творів лінгвісти починають вивчати тільки наприкінці ХХ ст. У своїй кандидатській дисертації “Застаріла лексика в історичних творах Володимира Короткевича” (1993) білоруська дослідниця Г. Ф. Андарало слушно наголошувала, що творчість автора практично не досліджена в лінгвістичному аспекті [1: 10]. Подане вище твердження досі не втратило своєї актуальності й щодо багатьох груп виражальних засобів ідіолекту письменника. Згадана наукова праця стала першим дослідженням мови цього класика білоруської літератури. Певна річ, специфіка функціонування застарілої лексики у творах В. Короткевича не входить до завдань нашого дослідження. Здобутки попередніх дослідників засновані на восьмитомному радянському виданні творів В. Короткевича [4], що не цілком відображало його творчість, не подавало канону всіх творів письменника. У наш час з’являються можливості для ґрунтовного дослідження специфіки ідіолекту В. Короткевича [5: 1–3], оскільки триває випуск нового академічного видання творів автора, підготовленого відповідно до сучасних високих вимог текстології. Ці перераховані обставини й зумовлюють актуальність вивчення фразеології ідіолекту письменника.

Маємо намір дослідити семантико-стилістичні особливості вживання фразеологізмів у казках В. Короткевича. З цього погляду доробок письменника ще не вивчали. У своєму дисертаційному дослідженні “Фразеологізми в художній прозі В. Короткевича та особливості їхнього перекладу російською мовою” (2001) В. Т. Іватович зосередила увагу на перекладознавчому аспекті – вивченні проблем відтворення білоруських фразеологізмів у російських перекладах прозових творів письменника [2]. Перекладознавчий аспект вивчення фразеологічних одиниць (далі – ФО) В. Короткевича поки що взагалі розглядатимемо побіжно. У вітчизняному мовознавстві немає розвідок, присвячених вивченню особливостей мови В. Короткевича.

Матеріалом для дослідження стали фразеологічні одиниці, дібрані з казкової прози В. Короткевича, що подані в третьому томі нового 25-томного видання творів автора. Використання неперекрибованих текстів, без купюр радянського часу, дає змогу на якісно новому рівні виконати поставлені завдання. До опису були залучені ФО в широкому контекстному оточенні. Методом суцільної вибірки дібрано фразеологізми, що функціонують у Короткевичевих казках. У розглянутих текстах засвідчено близько двохсот двадцяти фразеологізмів. Увагу зупинимо на найчастотніших зі згаданих одиниць.

Серед проаналізованого матеріалу найчастіше вживаними виявилися ФО з компонентами *вока, вочы*. У залученому до аналізу матеріалі засвідчено фразеологізм **смяяцца ў вочы** ‘висловлювати зневагу ворогові, не приховувати свого глузування з когось-небудь у його присутності’ (семантику встановлено за контекстом і з урахуванням специфіки значення аналогічної української ФО *сміятися в очі* [СФУМ: 671]): *За Ясеньку ўзяліся, падралі на ім вопратку, катавалі цела белае, а Ясень смяецца ім у вочы* [Караткевіч: 577,

Вужыная каралева]. У прístupних білоруських фразеаграфічных джерелах дефініціі цієї одиниці выявіти не вдалося.

У текстах В. Короткевіча часта трапляецца ФО **глядзець у вочы** ‘не відчувати докорів сумління перед ким-небудзь, не сороміцца чого-небудзь’ [СФБМ I: 309]: *Валэндаеца па зямлі пракляты Пётр-разбойнік. Твар у яго чарнейшы за зямлю, не можа ён вачыма людзям у вочы глядзець* [Караткевіч: 582, Казка пра Пятра-разбойніка]. Автор ужывае фразеалогізм без змін компонентнага складу, адпаведна да узуальнай нормы. Стылістычна-абмежувальна рэмарка у “Словніку фразеалогізмаў білоруськай мовы” (далі – СФБМ) для гэтай ФО не падана. З гэтага контексту важка зрабіць незаперечныя высновкі щодо стылістычнай характарыстыкі адзінкі. Проте кваліфікацыя адзінкі **смяяцца ў вочы, глядзець у вочы** як розмовных, магчыма, не выкліча істотных заперчэнняў.

Фразеалогізм **не магчы ў вочы бацьчы** не зафіксавана ў найбольшых фразеаграфічных кодэксах сучаснай білоруськай літаратурнай мовы. Семантыку можна встанавіць за контекстам та з урахуванням білоруськай ФО *бацьчы не магу (не можа)* ‘ненавідзіць, не тэрпіць кога-небудзь’ [ТСБМ I: 354]: *А рэзы гэтай я цяпер да самай смерці ў вочы бацьчы не магу* [Караткевіч: 597, Чортаў скарб]. Однак згаданы кодфікаваны фразеалогізм не мае компонента *вочы*, што наяўны ў указанай рэсэстраванай адзінцы. Гэты складнік місціцца ў складзе іншай ідыі *не бацьчы ў вочы каго* ‘завсім не бачыць’ [ТСБМ I: 354]. Автор нібы поеднае два фразеалогізмы і створае такім чынам власную адзінку. Гэта прыпушчэнне грунтуецца на найповнішых слоўніках сучаснай білоруськай літаратурнай мовы. Аналіз білоруськай дыялектнай фраземікі як джерела ідэістыліі пісьменніка – завдання пдальшых этапаў даследавання, пры гэтым досі ускладнена двума чыннікамі: станам білоруськай дыялектнай фразеаграфіі згагалі та іі прístupнасцю ў Украіне. Пака што праблема дыялектных джерел Короткевічовай мовы задавольна не разроблена ні на тэарэтычнаму, ні на практычнаму рівнях.

ФО **вочы зліпаюцца** ‘кому-небудзь дуже хочецца спаці’ [СФБМ I: 215] ужита ў проаналізаваных текстах двічі: **Вочы ў птушак зліпаюцца. Пазяхаюць птушкі** [Караткевіч: 600, Верабей, сава і птушыны суд]; *А совы ўдзень нічога не бачаць, спяць. Пачала сава дзюбай кляваць. Пачалі ў яе вочы зліпацца, нібы хто іх мёдам намазаў* [Караткевіч: 601, Верабей, сава і птушыны суд]. У СФБМі гэты фразеалогізм падана зі стылістычна-абмежувальнаю рэмаркаю *разм. (размоўнае – укр. розмовне, далі – разм.)*. Компанентных змін у розгляданай ФО парівняно зі слоўніковаю адзінцаю не выявлено.

У текстах В. Короткевіча выявлено ідыому **глядзець на (ва) ўсе вочы** ‘уважно, пільна дывіцца’ [ТСБМ II: 62]: *Села сава перад дуплом. Вартае. Не спіць. Глядзіць на ўсе вочы* [Караткевіч: 601, Верабей, сава і птушыны суд]; *Маці Маладой Пастэсы, калі прыходзіла цяпер да яе на кватэру, была тройчы пільнай: глядзела за Панам Галаванам ва ўсе вочы* [Караткевіч: 649, Пра Пана Галавана]. Гэты ФО не падана ў СФБМі, однак зафіксавана ў “Тлумачнаму слоўніку білоруськай мовы” (далі – ТСБМ). Фразеалогізм мае розмовны відтёнок, што не пазначана адпаведным рэмаркаванням.

Варта увагі ідыома **бессаромныя вочы** ‘про асобу, што вірізняецца негіднаю паведінкаю і не мае докорів сумління’ (семантыку встанавлена за контекстам): *Глянулі ў дупло, а вераб’ём там даўно і не пахне. – Ах ён, нахаба! Ах ён, бусурман, бессаромныя вочы!* [Караткевіч: 601, Верабей, сава і птушыны суд]. Фразеалогізм не зафіксаваны ў білоруськай фразеаграфіі та найбольшому лексікаграфічнаму кодэксу білоруськай мовы.

Особливу цікавість викликає ідіома **закаціць вочы** ‘висловлювати задоволення, полегшення’ (семантику встановлено за контекстом): – *Дзякуй табе, хлопча, – аж вочы закаціў Лясун. – Божа, палёгка якая* [Караткевіч: 608, Біліны на дрэве, грушы на вярбе]. У СФБМі цієї ФО не зафіксовано. У ТСБМі подано словосполучення *закаціць вочы* в значенні ‘звести зіниці під верхні повіки’ [ТСБМ II: 323]. Отже, В. Короткевич фразеологізує цей вислів, надає йому нового сенсу. Звісно, така фразеологізація могла відбутися в білоруському узусі й раніше, проте у фразеографії цей процес не простежений.

У білоруському фразеографічному кодексі засвідчено одиницю **не верыць вачам** ‘дуже дивуватися, побачивши що-небудь неочікуване’ [СФБМ I: 188]: *Тая зірнула – і вачам не паверыла: растуць каменьчыкі. Вунь ужо камянямi сталі. Памерам з два кулакі. – Збяры частку, накладзі ў кацёл, – сказаў незнаёмы. – Пастаў варыць дзецям. У Ізната вочы на лоб палезлі* [Караткевіч: 625, Кацёл з каменьчыкамі]. У СФБМі цей фразеологізм подано зі стилістично-обмежувальною ремаркою *розм.* ФО **вочы на лоб лезуць** зафіксована з двома значеннями: ‘1. Хто-небудь відчуває нестерпний біль, має неприємні відчуття. 2. Хто-небудь відчуває велике здивування, переполох, страх’ [СФБМ: 215]. У згаданому словникові цей фразеологізм подано зі стилістично-обмежувальною ремаркою *праст.* (*прастамоўнае* – укр. *просторічне*, далі – *прост.*). Український еквівалент **очі на лоб лізуть** зафіксований з дефініцією, що відповідає другому значенню, поданому у СФБМі: ‘хтось виявляє велике здивування, дуже вражений чимось’ [СФУМ: 473]. У казковій прозі В. Короткевича виявлено розгляданий фразеологізм тільки з цим значенням.

Письменник використовує у своїх текстах ФО **сэрца рвецца на кавалкі** ‘хто-небудь відчуває глибокий смуток, шкодує, тяжко переживає що-небудь’ [СФБМ I: 402]: *Плывучь стараноу абшары балот, а сэрца на кавалкі рвецца* [Караткевіч: 578, Вужыная каралева]. У СФБМі згаданий фразеологізм подано зі стилістично-обмежувальною ремаркою *розм.* У “Словнику фразеологізмів української мови” (далі – СФУМ) зафіксовано український відповідник **серце рветься (розривається, надривається) [на шматкі]** ‘хто-небудь дуже переживає, страждає, сумує’ [СФУМ: 641]. Автор використовує у своєму тексті варіант кодифікованої білоруської ФО з компонентом *сэрца* замість одиниці *душа*. Очевидних змін значення чи стилістичного забарвлення Короткевичевої ідіоми порівняно з основним варіантом, що засвідчений у СФБМі, не виявлено.

У сучасній білоруській літературній мові функціонує ФО **разануць <нажом> па сэрцы** ‘здавати кому-небудь душевного болю’ [СФБМ II: 296]. У СФБМі цей фразеологізм подано зі стилістично-обмежувальною ремаркою *розм.* Автор використовує незафіксований у найбільшому білоруському фразеографічному кодексі варіант ідіоми, що замість компонента *разануць* містить дієслово *красануць*. У цьому контексті компонент *нож* отримує додаткову характеристику за допомогою нарощеного складника *востры*. Як бачимо, автор навмисне підсилює оригінальний фразеологізм, щоб збільшити рівень трагічності моменту в казці: *Усё яна зразумела, пабегла да крывой вольхі на беразе і бачыць: каламутная цячэ вада ля берага, брудная ад крыві вада цячэ і ледзь бачны праз яе ляжачы на дне мёртвы вуж. І красануў яе нажом вострым па сэрцы боль* [Караткевіч: 578, Вужыная каралева].

Не зафіксована у найбільшому фразеографічному та лексикографічному кодексах одиниця **як сэрца цягне** ‘хто-небудь дуже прагне бути з кимось’ (семантику фразеологізму встановлено за контекстом): – *Го-го-го-го! – зарагатаў сівы. – Значыцца, нацягнулі*

вы найяснейшаму носа. І акрузе таксама. Ну, добра! Ну, гэта я люблю! То ж бо мяне сэрца як цягнула сюды [Караткевіч: 618, Скрыпка дрыгвы й верасовых пустэчаў]. Також ілюстрацыя мае іншы фразеологізм **нацягнуць нос (-а)** ‘випередивши кого-небудь, зробивши што-небудь раніше, ніж іншы, тим самим присоромити, зганьбити’ [СФБМ II: 92]. У СФБМі цей фразеологізм подано зі стилістычна-абмежувальнаю ремаркою *прост*. У Короткевічевых текстах згадана ФО вживана зі значенням, зафіксаваным у СФБМі.

У казках В. Короткевіча наявні фразеологізмы з компонентом *чорт*. Цікавым є фразеологізм **дзякаваць чорту** ‘відчувати полегшення у зв’язку з чим-небудь’ (семантику встановлено за контекстом і з урахуванням спецыфікі значення подібной білоруськоі ФО *дзякаваць богу* [СФБМ I: 380] та украінського фразеологізму *дякувати богам* [СФУМ: 232]): *Дай яму напрач сальнік выпушчу, бо, дзякаваць чорту, нож заўсёды пры мне* [Караткевіч: 583, Казка пра Пятра-разбойніка]. Письменник створае своєрідний аказіяналізм, што асоцыюецца із зафіксаваною у СФБМі адзінцаю **дзякаваць богу** ‘великий, доволі значний’ [СФБМ I: 380], што вживана стосовно особи чи предмета. У цьому словнікові друге семантичне значення звороту – ‘вияв радості, задоволення, полегшення, спокою з якоісь прычыны’. Подане тлумачення падібне до значення украінського аналога цієї ФО *дякувати богам* ‘уживається для выраження заспокоення, полегшення у зв’язку з чим-небудь’ [СФУМ: 232]. Також у СФБМі вказано стилістычна-абмежувальні ремаркі *розм.* і *адабр.* (адабральнае – укр. схвальне). У СФУМі стилістычнай характэрыстыцы фразеологізму не подано. За контекстам видно, што аказіянальна ФО також мае відтінок розмовноі, або навіць просторічнаі. В. Короткевіч уживае цю ідіому з відтінком схвалення. Однак, замянівши компонент *бог* семантичным компонентом *чорт*, автор надае ФО новаго конотацыйнаго відтінку, сприйняття фразеологізму змяняецца. Письменник вустама свого героя нібі іронізуе, адже традыцыйно, семантика компонента *чорт* не можа асоцыюватися з вдячнацію або з чымось хорашым. Увівішы нову адзінцаю, В. Короткевіч створае ідіому з подвійным конотацыйным значенням, схвальным і водночас лихим.

Окрім фразеологізмів, аналізавані творы В. Короткевіча маюць невелику кількість паремій. Порівняно з поезією автора чи його оповіданнямі, казкі містять большэ паремійных адзінцай. Проте жодна з паремій, выявлених у залучених до аналізу текстах не повторюецца двічі. Наразі можна зробіти висновок тількі щодо загальнаі кількасті паремій у творах письменніка. В. Короткевіч у сваіх казках ужив близько трыццаці паремій. Серед них кількісно відрізняюцца адзінцаі зі складніком *чорт*: – *Гэта што, – смяецца павадыр, – яны хоць і рагалі, ды усё ж не праездзяя маскалі – жонку не забяруць. Да таго ж у іншых жонку нат чорт забраць пабаіцца* [Караткевіч: 584, Надзвычайная котка]. Подані пареміі **не праездзяя маскалі – жонку не забяруць**; **жонку нат чорт забраць пабаіцца** не зафіксавані у фразеографічнаму та лексыграфічнаму кодыксах сучаснаі білоруськаі літэратурнаі мовы.

У казках В. Короткевіча выявлено помітну кількість фразеологізмів, што не апісані у найбольшаму фразеографічнаму кодыксе сучаснаі білоруськаі літэратурнаі мовы. Серед залученаго матэрыяла також знайдэна авторські ФО, та варыянты кодыфікаваных ідіом, што змянів В. Короткевіч з мэтою ліпшэ перадаці художняй змяст твору. Цей автор у сваіх казках прازی дужэ актывно выкарыстоўвае фразеологізмы. Багато ФО перебуваюць у аднаму кантэкстнаму полі. Засвідчэно выпадкі, калі адін фразеологізм поясняваўся іншым – тым, што мае прозорышу внутрышню форму. Помітну роль у казках В. Короткевіча

відіграють паремії. Їхня кількість помітно більша, ніж у поетичних та інших прозових творах, проте невелика порівняно з ФО. Після детального аналізу всіх фразеологічних та паремійних одиниць можна буде запропонувати перелік зворотів, що варто ввести до реєстрів академічних білоруських фразеографічних кодексів, а також, виокремити список оказіональних ідіом В. Короткевича.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андарало Г. Ф. Устаревшая лексика в исторических произведениях Владимира Короткевича : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.02 “белорусский язык” / . – Мн., 1993. – 19 с.
2. Иватович В. Т. Фразеологизмы в художественной прозе В. Короткевича и особенности их перевода на русский язык: автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. филол. наук: спец. 10.02.02 “русский язык”, 10.02.01 “белорусский язык” / – Минск, 2001. – 20 с.
3. Караткевіч У. С. Збор твораў : У 25 т. Т. 3. Апавяданні. Казкі – 1946–1981 / Уладзімір Сямёнавіч Караткевіч; рэдкал. : Алесь Бельскі і інш. – Мінск : Мастацкая літаратура, 2014. – 774 с.
4. Караткевіч У. С. Збор твораў : У 8 т. / Уладзімір Сямёнавіч Караткевіч. – Мінск : Мастацкая літаратура, 1987.
5. Кенька М. Асаблівасці тэксталагіі збору твораў Уладзіміра Караткевіча (з вопыту ўкладальніка): [Электронний ресурс] / Міхась Кенька. – 2016. – Режим доступу : http://elib.bsu.by/bitstream/123456789/141517/1/Кенька%20М_Асаблівасці%20тэксталагіі%20збору%20твораў%20Уладзіміра%20Караткевіча.pdf.
6. Кочерган М. П. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. – Київ : Академія, 2006. – Вид. 2-ге. – 464 с.
7. Лепешаў І. Я. Слоўнік фразеалагізмаў беларускай мовы. У 2 т. Т. 1. / Іван Якаўлевіч Лепешаў. – Мінск : Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2008. – 672 с.
8. Лепешаў І. Я. Слоўнік фразеалагізмаў беларускай мовы : У 2 т. Т. 2. / Іван Якаўлевіч Лепешаў. – Мінск : Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2008. – 396 с.
9. Лепешаў І. Я. Этымалагічны слоўнік фразеалагізмаў / Іван Якаўлевіч Лепешаў. – Мінск : Беларуская Энцыклапедыя, 2004. – 448 с.
10. Словник української мови : В 11 т. – К. : Наукова Думка, 1970–1980.
11. Словник фразеологізмів української мови / [укл. В. М. Білоноженко, В. О. Винник, І. С. Гнатюк та ін.]. – К. : Наукова думка, 2003. – 1104 с.
12. Тлумачальны слоўнік беларускай мовы : У 5 т. Т. 1 – А–В / [ред. М. П. Лобан]. – Мінск: Беларуская Савецкая Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 1994. – 604 с.
13. Тлумачальны слоўнік беларускай мовы : У 5 т. Т. 2 – Г–К / [ред. А. Я. Баханькоў]. – Мінск: Беларуская Савецкая Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 1994. – 765 с.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ НАЗВ ДЖЕРЕЛ:

Караткевіч Караткевіч У. С. Збор твораў : У 25 т. Т. 3. Апавяданні. Казкі – 1946–1981 / Уладзімір Сямёнавіч Караткевіч; рэдкал. : Алесь Бельскі і інш. – Мінск : Мастацкая літаратура, 2014. – 774 с.

- СФБМ I Лепешаў І. Я. Слоўнік фразеалагізмаў беларускай мовы : У 2 т. Т. 1 / Іван Якаўлевіч Лепешаў. – Мінск : Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2008. – 672 с.
- СФБМ II Лепешаў І. Я. Фразеалагічны слоўнік беларускай мовы : У 2 т. Т. 2. / Іван Якаўлевіч Лепешаў. – Мінск : Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2008. – 968 с.
- СФУМ Словник фразеологізмів української мови / [укл. В. М. Білоноженко, В. О. Винник, І. С. Гнатюк та ін.]. – К. : Наукова думка, 2003. – 1104 с.
- ТСБМ I Тлумачальны слоўнік беларускай мовы : У 5 т. Т. 1 – А–В / [ред. М. П. Лобан]. – Мінск: Беларуская Савецкая Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 1994. – 604 с.
- ТСБМ II Тлумачальны слоўнік беларускай мовы : У 5 т. Т. 2 – Г–К / [ред. А. Я. Баханькоў]. – Мінск: Беларуская Савецкая Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 1994. – 765 с.

Терещенко С.И., аспирант

Институт языкознания имени А. А. Потебни НАН Украины, Киев

**ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ В СКАЗКАХ ВЛАДИМИРА КОРОТКЕВИЧА:
СЕМАНТИКО-СТИЛИСТИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА И ОТОБРАЖЕНИЕ
В СОВРЕМЕННОЙ БЕЛОРУССКОЙ ФРАЗЕОГРАФИИ**

В статье рассмотрены наиболее частотные фразеологические единицы из сказок классика белорусской литературы второй половины XX века Владимира Короткевича сквозь призму их семантико-стилистической характеристики. Обнаружено, что в наиболее полных фразеографических кодексах современного белорусского литературного языка не описано определенное количество фразеологизмов, имеющих в творчестве этого писателя. Существуют все основания для введения ряда проанализированных оборотов в фраземную норму современного белорусского литературного языка.

Ключевые слова: фразеологическая единица, фразеология белорусского языка, современный белорусский литературный язык, Владимир Короткевич, фразеографический кодекс.

Tereshchenko S.I. postgraduate student

O.O. Potebnya institute of Linguistics, Kyiv

**IDIOMS IN ULADZIMIR KARATKIEVIC'S TALES:
SEMANTIC-STYLISTIC CHARACTERISTICS AND REFLECTIONS IN MODERN
BELARUS PHRAZEOGRAPHY**

The article considers one of the most frequent phraseological units from the fairy tales of the classic Belarusian literature representative of the 20-th century Uladzimir Karatkievich through the prism of their semantic-stylistic characteristics. It was revealed that the fullest phraseological codes of the modern Belarusian literary language did not describe a certain number of phraseological units, which were certified in the work by this writer. There are all grounds for introducing a number of analyzed idioms into the phraseological system of the modern Belarusian literary language.

Key words: phraseological unit, phraseology of the Belarusian language, the modern Belarusian literary language, Uladzimir Karatkievich, phraseological code.